

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΝ.ΤΑΣΟΥΛΑΣ
Βουλευτής Ν.Ιωαννίνων - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

539

Σ 7 ΔΕΚ. 2015

Αθήνα 25-11-2015

Προς

τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

κ. Πάνο Κουρουμπλή

ΑΝΑΦΟΡΑ

Καταθέτω ως Αναφορά στο Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου της Βουλής, το ακόλουθο έγγραφο του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων (Α.Π.: 8262/16-11-15), με Θέμα: «Ένταξη του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων στις Προβληματικές Περιοχές Κατηγορίας Α' της ΚΥΑ ΔΙΔΑΔ/Φ.50/265/29847/30.10.1992 (Φ.Ε.Κ. 667/τ.Β)».

Ο αναφέρων Βουλευτής

Κωνσταντίνος Αν. Τασούλας
Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ**

**Πράμαντα : 16-11-2015
Αρ. Πρωτ. : 8262**

Ταχ. Δ/ση : Πράμαντα Ιωαννίνων
Ταχ. Κωδ. : 44001
Τηλ. : 2659 3 60200, 6972851123
Fax : 2659 0 61421
Πληρ. : Νικόλαος Βαϊτσης
Αντιδήμαρχος

Προς

1. Υπουργείο Εσωτερικών &
Διοικητικής Ανασυγκρότησης
Γραφείο κ. Υπουργού
Λεωφ. Βασ. Σοφίας 15, TK 10674, Αθήνα

2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση
Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
Βορείου Ηπείρου, Τ.Κ. 453 33, Ιωάννινα

3. Περιφέρεια Ηπείρου
Γραφείο κ. Περιφερειάρχη
Πλατεία Πύρρου 1, Διοικητήριο Τ.Κ. 45221, Ιωάννινα

4. Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Ιωάννης Στέφος
Δωδώνης 17, TK 45332, Ιωάννινα

5. Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Χρήστος Μαντάς
Δωδώνης 17, TK 45332, Ιωάννινα

6. Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Μερόπη Τζούφη
Σέκερη 1, Αθήνα, TK 10 671

7. Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Ιωάννης Καραγιάννης
Ριζάρη 44, TK 45221, Ιωάννινα

8. Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Κωνσταντίνος Τασούλας
Μ. Αγγέλου 34-36, TK 45444, Ιωάννινα

Θέμα : Ένταξη του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων στις Προβληματικές Περιοχές Κατηγορίας Α' της ΚΥΑ ΔΙΔΑΔ/Φ.50/265/29847/30.10.1992 (Φ.Ε.Κ. 667/τ.Β).

Η περιοχή του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων μπορεί αβίαστα να χαρακτηριστεί ως Ορεινή – Μειονεκτική Προβληματική κατηγορίας Α' καθώς παρουσιάζει χαμηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ, ανθρώπινο δυναμικό με ανεπαρκή ποιοτικά χαρακτηριστικά, σχετικά υψηλό επίπεδο ανεργίας, χαμηλό απόθεμα επενδεδυμένου κεφαλαίου, χαμηλή επίπεδο έρευνας και

τεχνολογικής ανάπτυξης κλπ, έστω και με διαφορετικό βαθμό έντασης, ενώ τα μόνιμα γεωμορφολογικά φυσικά χαρακτηριστικά του (Ορεινό ανάγλυφο εντόνων υψομετρικών διακυμάνσεων, ανεπάρκειά βασικών υποδομών πρόσβασης) δεν επέτρεψαν την διατήρηση ή την εγκατάσταση ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων όμοιες με εκείνες των άλλων περιοχών. Παρουσιάζει χαρακτηριστικά όπως έντονα φθίνουσα παραγωγική βάση και γερασμένο περιορισμένων δεξιοτήτων πληθυσμό, ενώ παράλληλα συνεχίζεται η πληθυσμιακή συρρίκνωση και αποψίλωση από τα δυναμικότερα στοιχεία του πληθυσμού του που έχει ξεκινήσει από τη δεκαετία του 1950.

Επιπλέον η μείωση της σημασίας του αγροτικού τομέα ως μοναδικού τομέα απασχόλησης με την ταυτόχρονη αύξηση της σημασίας της παροχής υπηρεσιών, τόσο σε επισκέπτες (παραθεριστές και τουρίστες), όσο και σε μόνιμους κατοίκους, δημιουργεί αντικρουόμενες τάσεις στην ελκυστικότητα τους ως περιοχές μόνιμης διαβίωσης ή/και συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριοποίησης. Όμως η όποια ανάπτυξη του τουρισμού που βασίζεται στις υπεραξίες της γης, στην δραστηριοποίηση του τομέα των κατασκευών και ορισμένων υπηρεσιών (εστιατόρια - ξενοδοχεία, εμπόριο) και κατ' επέκταση στα νέα εισοδήματα που δημιουργούνται για πολλές κοινωνικές ομάδες, δεν δημιουργεί βιώσιμες αναπτυξιακές προοπτικές. Η μικρή προστιθέμενη αξία των δραστηριοτήτων αυτών και ο μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ των ομοειδών επιχειρήσεων από άλλες περιοχές, η δημιουργία θέσεων εργασίας εποχικών και για ανειδίκευτο προσωπικό, οι σημαντικές περιβαλλοντικές πιέσεις από τις αλλαγές στις χρήσεις γης και την υπερκατανάλωση πόρων δυσχεραίνει περαιτέρω την αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής. Επιπλέον οι εναλλασσόμενες περίοδοι κατοίκησης και εγκατάλειψης των περιοχών του Δήμου μας δεν επιτρέπουν τη δημιουργία του απαραίτητου κοινωνικού ιστού, ο οποίος θα «σηκώσει το βάρος» μιας αναπτυξιακής διαδικασίας.

Τα χαρακτηριστικά του Δήμου μας που συνηγορούν στην ένταξη του στις Προβληματικές περιοχές κατηγορίας Α' είναι οι περιορισμένοι σε ποικιλία και ποιότητα φυσικοί πόροι, οι μικρές πληθυσμιακές συγκεντρώσεις (με συνέπεια την ύπαρξη περιορισμένου ανθρώπινου δυναμικού και μικρής αγοράς) και η σχετική απομόνωση και προσπελασιμότητα σε συνδυασμό με το επικρατούν μοντέλο ανάπτυξης που ευνοεί την ομοιόμορφη σε μεγάλη κλίμακα παραγωγή προϊόντων χαμηλού κόστους σε όλο και μια διευρυνόμενη ανταγωνιστική αγορά.

Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν ως συνέπεια η περιοχή μας να μην είναι ελκυστική για την εξέλιξη των υφιστάμενων και την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων οποιασδήποτε μορφής εξαιτίας :

- του υψηλού κόστους παραγωγής
- της έλλειψης πόρων
- της έλλειψης του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού
- των ελλείψεων σε υποδομές και σε παρεχόμενες υπηρεσίες

Ταυτόχρονα, η περιοχή μας δεν είναι ελκυστική για μόνιμη κατοικία εξ αιτίας:

- του υψηλού κόστους διαβίωσης
- των περιορισμένων ευκαιριών απασχόλησης ιδιαίτερα για τις γυναίκες και τους νέους
- των χαμηλότερων προτύπων διαβίωσης σε κρίσιμους τομείς όπως η υγεία, η παιδεία, η ψυχαγωγία, ο πολιτισμός, η πρόσβαση στη διοίκηση.

Επιπλέον η περιοχή οφείλει να υπαχθεί στην ανωτέρω κατηγορία καθώς απουσιάζουν τα εξής:

- I. Η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στους τομείς των επικοινωνιών και της πληροφόρησης που δεν θα καθιστά αναγκαία τη φυσική παρουσία στο χώρο των δρώμενων των εμπλεκόμενων (πχ. τηλεδιάσκεψη, τηλε-εργασία), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι υποκαθίσταται πλήρως η συνεύρεση ανθρώπων.
- II. Η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στο τομέα της παραγωγής που θα αναβαθμίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (που μπορούν πιο εύκολα να ενσωματωθούν στο παραγωγικό ιστό μιας περιφερειακής οικονομίας) και θα τους επιτρέπει να προβάλουν ως φορείς που ενσωματώνουν γρήγορα τις νέες τεχνολογίες και τα μηνύματα της αγοράς, ενώ, παράλληλα, δημιουργούν θέσεις εργασίας.
- III. Η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στους τομείς της παιδείας, της υγείας, της μεταφοράς πληροφορίας κλπ που θα μπορεί να μειώσει σε μεγάλο βαθμό την απομόνωση που υφίσταται η περιοχή μας.
- IV. Οι άλλες τεχνολογικές αλλαγές (ανάπτυξη νέων μορφών ενέργειας, τεχνολογίες μερικής υποκατάστασης φυσικών πόρων, πρόοδος στο τομέα των μεταφορών κλπ) που θα περιορίζουν τις επιπτώσεις που προέρχονται από τα χαρακτηριστικά της περιοχής μας.
- V. οι υπηρεσίες που συμβάλουν στο σχηματισμό του τοπικού πλούτου γεγονός που απελευθερώνει από τους περιορισμούς που επιβάλλει η έλλειψη επαρκών φυσικών πόρων, η μικρή φέρουσα ικανότητα τους, αλλά και ακόμη η μικρή τοπική αγορά (αφού η παραγωγή των υπηρεσιών επηρεάζεται λιγότερο από το πρόσθετο μεταφορικό κόστος).
- VI. οι αλλαγές σχετικά με τις ανθρώπινες επιδιώξεις υπέρ ποιοτικών στόχων, όπως η διατήρηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η προτίμηση για προϊόντα «υγιεινά» και «παραδοσιακά», μη μαζικής παραγωγής και υψηλής ποιότητας, η διάθεση προσέγγισης τοπικών πολιτισμών, η βελτίωση του πλαισίου της καθημερινής ζωής με στροφή προς τις μικρές κλίμακες. Τα φαινόμενα αυτά χαρακτηρίζουν συχνά τις μικρές και απομονωμένες κοινωνίες, δημιουργώντας ανάλογα πλεονεκτήματα.
- VII. η ζήτηση που εκφράζουν ερευνητές, ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων κλπ, οι καλλιτέχνες, άτομα με οικονομική επιφάνεια, μηχανικοί, γιατροί, εκπαιδευτικοί και άλλες κατηγορίες πληθυσμού, για εγκατάστασή τους σε χώρους με υψηλής ποιότητας φυσικό και δομημένο περιβάλλον, αλλά και υψηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών, εξαιτίας της έλλειψης βασικών και άλλων υποδομών (δρόμοι, τηλεπικοινωνίες, περίθαλψη, εκπαίδευση, ψυχαγωγία, ποιοτικός ελεύθερος χρόνος, πολιτιστικές δραστηριότητες κλπ).
- VIII. Η παροχή κινήτρων για την προσέλκυση και μόνιμη εγκατάσταση στελεχών της δημόσιας διοίκησης και του κρατικού μηχανισμού (τοπική αυτοδιοίκηση, υγεία, εκπαίδευση) για την ενίσχυση του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου ως του κατάλληλου επιπέδου λήψης αποφάσεων και κάλυψης των αναγκών των κατοίκων και των επισκεπτών της περιοχής.

Πέραν των ανωτέρω νέοι κίνδυνοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι παρακάτω:

- Η συνεχιζόμενη παγκοσμιοποίηση που εντείνει τον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων και περιοχών δυσκολεύει την ανάπτυξη νέων, σύγχρονων και ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων σε περιοχές με συσσωρευμένα προβλήματα όπως η δική μας.
- Οι ισοπεδωτικές πολιτικές που εφαρμόζονται μέσα στη λογική της ενοποίησης των αγορών και της δημιουργίας συνθηκών πλήρους ανταγωνισμού δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των περιοχών αυτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ΚΑΠ όπου τα μέτρα υπέρ των μειονεκτικών περιοχών στην κατηγορία των οποίων εντάσσεται και η δική μας ήταν τόσο περιορισμένα σε σχέση με εκείνα των μεγάλων παραγωγών και αγορών που δεν απέτρεψαν την φθίνουσα πορεία της.
- Η εφαρμογή ενιαίων προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο (πχ. στην ταξινόμηση των καταλυμάτων, στους κανόνες υγιεινής των τροφίμων, στις προδιαγραφές των έργων υποδομής κλπ) τείνει να αλλοιώσει ή να εξαφανίσει τις φυσικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες των προβληματικών περιοχών όπως η δική μας.
- Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση περιορίζει τη μεταφορά αυξημένων πόρων που είναι απαραίτητα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εναλλακτικών αναπτυξιακών πολιτικών στις προβληματικές περιοχές σε μια περίοδο που τα μεγάλα αστικά κέντρα, οι παραδοσιακοί βιομηχανικοί κλάδοι και μεγάλες κοινωνικές ομάδες απαιτούν παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας για να αντιμετωπίσουν τα σημαντικά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά τους προβλήματα.

Τέλος δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε ότι οι προβληματικές περιοχές όπως αυτή του δήμου μας μέσα από τη μακροχρόνια πορεία συρρίκνωσης και αποψίλωσης παρουσιάζουν σήμερα μια σειρά **μειονεκτημάτων** που αποτελούν εμπόδια στην εφαρμογή του εναλλακτικού αναπτυξιακού μοντέλου. Τα ποιο χαρακτηριστικά από αυτά έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό:

- Ανεπαρκές ποσοτικά και ποιοτικά ανθρώπινο δυναμικό που δυσκολεύεται να αντλήθει και να εφαρμόσει τις νέες ευκαιρίες,
- Αδυναμία στην εισαγωγή καινοτομιών από τις επιχειρήσεις ώστε να γίνουν ανταγωνιστικές,
- έλλειψη ή ανεπάρκεια των μηχανισμών υποστήριξης της ανάπτυξης.
- Ελλειμματική στελέχωση των υπαρχόντων δημοσίων υπηρεσιών σε όλους του τομείς όπως Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υγεία, Εκπαίδευση, Προστασία του Πολίτη.

Επιπλέον παρατηρείται:

- Αδυναμία παραγωγής υψηλών εισροών μαζικά γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και διατήρησης μέχρι σήμερα των παραδοσιακών δομών παραγωγής και μεταποίησης, ώστε οι εμπλεκόμενοι να προσβλέπουν σε μία συνεχώς αυξανόμενη πελατεία που ενδιαφέρεται για αυθεντικά προϊόντα ποιότητας.
- Μικρή κλίμακα των κοινωνιών και οι ρυθμοί ζωής που δεν μοιάζουν σε καμία περίπτωση με εκείνους της πόλης.
- Αδυναμία εκμετάλλευσης χαρακτηριστικών όπως το χαμηλής σημειακής επιβάρυνσης και πλούσιο περιβάλλον συνδυαζόμενο με έντονο πολιτιστικό στοιχείο, που είναι διάχυτο σε κάθε γωνιά και θα μπορούσε να προσφέρει μια μοναδική ποιότητα ζωής που μπορεί να θέλξει, όχι μόνο τον περιστασιακό επισκέπτη, αλλά και εκείνον που επιθυμεί

να βρει έναν διαφορετικό τόπο και τρόπο εργασίας και ζωής, χωρίς να κατατάσσεται στα “περιθωριακά” άτομα.

- Έλλειψη δυναμικών δραστηριοτήτων, που μπορούν να αξιοποιηθούν ως ευκαιρία για ανάπτυξη νέων, καινοτόμων δράσεων με στόχο τη δημιουργία πόλων αριστείας στην εκπαίδευση, στην έρευνα, στην πολιτιστική δημιουργία, στην παραγωγή ειδικών προϊόντων, προϊόντων ΠΟΠ, κ.α.

Επομένως, κρίσιμο στοιχείο, για την περιοχή μας αποτελεί η αξιοποίηση ενός περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο θα εξελίσσεται, μετατρέποντας τα χαρακτηριστικά της από μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα. Η ύπαρξη των πόρων και των νέων δυνατοτήτων ανάπτυξης αποτελούν αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την έξοδο από την υπανάπτυξη. Για να είναι δυνατή η αξιοποίηση τους χρειάζεται σχεδιασμός της ανάπτυξης με στόχο την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως αυτή προσδιορίζεται από τις ιδιομορφίες του ορεινού όγκου τον οποίο καταλαμβάνει ο δήμος, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη που θα προκύψουν με τον χαρακτηρισμό της περιοχής μας ως **ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α’**

Είναι γεγονός ότι η περιοχή μας **έχει ανάγκη να βελτιώσει την ελκυστικότητά της έτσι ώστε να προσελκύσει νέο αίμα, σε ανθρώπους και δραστηριότητες**, για να αναπληρώσει ότι έχασε ειδικά κατά την τελευταία περίοδο που εντάθηκε η περιθωριοποίησής της.

Κατά συνέπεια ο χαρακτηρισμός του Δήμου μας ως **ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α’** θα αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης της περιοχής με βασικούς άξονες όπως:

- Η προώθηση παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών χαμηλής ελαστικότητας ζήτησης, υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, που ενσωματώνουν χαρακτηριστικά στοιχεία του Δήμου μας και όχι προϊόντων μαζικής παραγωγής τα οποία δεν θα κατορθώσουν να είναι ανταγωνιστικά στην ευρύτερη αγορά.
- Η προσδιορισμός των ορίων (φέρουσα ικανότητα) για τη διατήρηση των ισορροπιών στα οικοσυστήματα είτε αυτά αφορούν τις φυσικές διαδικασίες, είτε την αναπαραγωγή του οικονομικού και του κοινωνικού ιστού.
- Η προσέλκυση δραστηριοτήτων έρευνας και επιστημονικής ανάπτυξης, που είναι απαραίτητη για την παραγωγή και διάδοση της γνώσης και την προώθηση καινοτομιών σε όλο το φάσμα της οικονομικής, διοικητικής και κοινωνικής ζωής.
- Η ανασυγκρότηση του κοινωνικού ιστού και η εξομάλυνση της πυραμίδας ηλικιών με παράλληλη ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, με ταυτόχρονη προσέλκυση αξιολόγου και επαρκούς προσωπικού που θα στελεχώσει τις υπηρεσίες και του φορείς της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο.
- Η διατήρηση και η αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η αξιοποίηση της τεχνολογίας των επικοινωνιών για τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών σε επιχειρήσεις και τοπικό πληθυσμό.
- Η διαφοροποίηση των παρεμβάσεων, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιμέρους περιοχών και η προσαρμοστικότητα τους ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις εξωτερικές αλλαγές.

Εν κατακλείδι από τα ανωτέρω είναι έκδηλη και αδήριτη ανάγκη ο άμεσος χαρακτηρισμός του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων ως **ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α΄**.

